

MIASTO

Nowa kwestia i nowa polityka

MIASTO

Nowa kwestia i nowa polityka

Iwona Sagan

Wydawnictwo Naukowe
SCHOLAR

Warszawa 2017

Recenzent: prof. dr hab. Bohdan Jałowiecki

Redakcja i korekta: Anna Wojewódzka

Projekt okładki: Agata Łankowska

Copyright © 2017 by Iwona Sagan

Copyright © 2017 by Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o., Warszawa

Publikacja została dofinansowana ze środków Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-7383-907-6

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.
ul. Wiślana 8 (róg Browarnej), 00-317 Warszawa
tel./faks: 22 692 41 18; 22 826 59 21; 22 828 93 91
dział handlowy: jak wyżej w. 108
e-mail: info@scholar.com.pl
www.scholar.com.pl

Wydanie pierwsze

Skład i łamanie: WN Scholar (Stanisław Beczek)

Druk i oprawa: MCP, Marki

*Tworząc miasta, tworzymy siebie,
zmieniając miasta, zmieniamy siebie.*
Robert Park, David Harvey

Spis treści

Wstęp	9
-----------------	---

Część I

POLITYKI MIEJSKIE – UJĘCIA TEORETYCZNE

Rozdział 1. Polityka miejska – jak ją rozumieć i definiować	17
1.1. Ujęcie definicyjne polityki miejskiej	17
1.2. Ewolucja celów i zadań polityki miejskiej	20
Rozdział 2. Polityka miejska a paradoksy demokracji	23
2.1. <i>Governmentality</i> – świadomość zawłaszczana przez władzę	23
2.2. Konflikt jako wyraz polityczności relacji społecznych	24
2.3. Demokracja deliberacyjna	27
2.4. Demokracja agregacyjna	29
2.5. Demokracja radykalna, demokracja niekonsensualna	30
Rozdział 3. Polityka miejskiej przedsiębiorczości i konkurencyjności	35
3.1. Miejski neoliberalizm	35
3.2. Koncepcja współzarządzania – <i>governance</i>	40
3.3. Formy władzy	43
3.4. Koalicje	45
3.5. Sieciowość koalicyjnych struktur władzy i znaczenie otoczenia instytucjonalnego	48
Rozdział 4. Liderzy – sztuka kierowania rozwojem miasta	53
4.1. Ujęcie definicyjne przywództwa	53
4.2. Przywództwo polityczne	54
4.3. Cechy lidera	56
4.4. Lider i jego polityczne usytuowanie	58
4.5. Wyzwania przywództwa miejskiego	63
Rozdział 5. Krajowy i regionalny wymiar polityki miejskiej – perspektywa polska	69
5.1. Krajowa polityka miejska	69
5.2. Wymiar regionalny polityki miejskiej	75

Część II

NOWA KWESTIA MIEJSKA

Rozdział 6. Społeczne kształtowanie struktur przestrzennych – przestrzenne kształtowanie struktur społecznych	81
6.1. Mieszkalnictwo – zapoznana usługa publiczna	81
6.2. Segregacja społeczna w przestrzeni miast	90
6.3. Osiedla grodzone	94
6.4. Rewitalizacja	98
6.5. Gentryfikacja	112
6.6. Polityka mieszanych struktur społecznych	125
6.7. Przestrzenie publiczne – przestrzenie dialogu i polityki	132
Rozdział 7. Prawo do miasta – miejskie ruchy społeczne a kontestacja neoliberalnej polityki miejskiej	147
7.1. Sprawiedliwość miejska i prawo do miasta	147
7.2. Miejskie ruchy społeczne a jakość rządzenia	152
7.3. Partnerstwo publiczno-prywatne a problem dobrego współzarządzania	158
Rozdział 8. Partycypacja publiczna jako narzędzie polityki miejskiej	166
8.1. Partycypacja w procesie sprawowania władzy demokratycznej	166
8.2. Partycypacja w procesie planowania przestrzennego	169
Rozdział 9. Metropolizacja – nowa faza urbanizacji	176
9.1. Proces metropolizacji na przykładzie miast polskich	176
9.2. Różne ustroje metropolitalne – różne geometrie układów władzy	186
9.3. Zmienność ustrojów metropolitalnych jako efekt dynamiki struktur władzy	195
9.4. Asymetria relacji region–metropolia	199
Zakończenie	206
Bibliografia	215
Indeks nazwisk	238